

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık tarafından, Anayasa'nın 98 ve TBMM Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 10.12.2015

Gülay YEDEKCI
İstanbul Milletvekili

Ülkemizin yüzünü, gelişmiş ülke örneklerinde olduğu gibi özel olarak uzay bilimlerine genel olarak bilme, fenne ve teknolojiye dönmesi tercihten öte bir zorunluluktur. Böylelikle hem dünyaya yön veren bilimsel gelişmelerin merkezi hem de üreteceği katma değeri yüksek ürünlerle ekonomisi güçlü bağımsız bir ülke olması mümkündür.

Bugün dünyanın ulaştığı uygarlık düzeyinin, insanın diğer canlılardan temel farkı olan merak ve mantıktan doğduğu bilinmektedir. O merak ve mantık, binlerce yıl önceden insanı icat ve keşiflere sevk etmiş; bunun sonucu olarak analize dayalı bilim ve bilimsel düşünce yaşamımızın yönlendiricisi olmuştur. Binlerce yıl önce başlayan insan olma çabasının göstergesi merakın ürünü bilimsel buluşlar, günümüzde hala hız kesmeden devam etmektedir. Son olarak 28 Eylül 2015 günü insanlık tarihini belki de kökten değiştirecek yeni bir bilimsel gelişme tüm dünyaya duyurulmuştur. Amerikan Uzay ve Havacılık Dairesi (NASA), Mars'ta akan tuzlu su bulunduğuna dair çok güçlü kanıtlara ulaşıldığını açıkladı. NASA'lı bilim adamları ve geniş bilim çevreleri, bu gelişmeyi, Mars'ta yaşam olabileceği ihtimalini yükselttiği yönünde yorumlamaktadır.

Yukarıdaki bilgilere bağlı olarak;

1. Uzay ve havacılık konusunda yaptığımız uyduyu hala başka ülkelerin roketleriyle gönderiyor olmamız ülkemiz açısından çok önemli bir eksikliktir. Türkiye ne zaman her şeyiyle yerli olan bir uyduyu uzaya gönderebilecektir; uzaya roket ya da astronot gönderme konusunda yapılan çalışmalar var mıdır, varsa hangi aşamadadır?
2. Bakanlığınızın ve ilgili kuruluşlardan TÜBİTAK, Mars'ta yaşam olduğuna ilişkin güçlü kanıtlar ortaya çıkaran bu son gelişmeyi nasıl değerlendiriyor?
3. Uzay bilimine ilişkin ülkemizde yürütülen çalışmalar hangi düzeydedir ve son 13 yılda uzay çalışmalarına ilişkin özel olarak ayrılan bütçenin miktarı, gayrisafi milli hasıladan uzay çalışmalarına ayrılan bütçe ne kadardır? Konu üzerinde çalışan bilim insanı sayısı kaç kişidir?
4. Türkiye olarak uzaya ilişkin yürüttüğümüz program ve projeler var mıdır? Varsa bu program veya projelere ayrılan bütçeler son 10 yıl itibariyle yıllara göre ne kadardır?

5. İnsanlık tarihini dönüştürecek bu gelişmeyi dikkate aldığımızda, ileriye dönük olarak ülkemizin, Uzay Çalışmaları Enstitüsü benzeri bir yapılanma planlaması var mıdır?
6. Mars'ta yerleşim birimleri oluşturulması dahil uzayla ilgili bilim insanlarımızın, kamuoyuna da yansıyan çalışmalarına başta Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile TÜBİTAK'tan herhangi bir destek verilmiş midir? Verilmemişse nedeni nedir?
7. Yurtdışında Massachusetts Institute of Technology (MIT) gibi çok ileri bilim ve teknoloji eğitimi veren üniversitelerde okuyan öğrencilerimize ve yurtdışında NASA gibi uzay çalışmalarında dünyanın en ileri teknolojisine sahip kuruluşlarında çalışan bilim insanlarımız mevcuttur. Ancak bu insanlarımızın Türkiye'de iş bulamadığı çeşitli haberlere konu edilmektedir. Nobel Tıp Ödülü için aday olarak sunulan, Rus-Amerikan Uzay Araştırmalarında aktif görev almış, İskandinav bilim ödülü almış, babasının rahatsızlığı için yanında olmak isterken Türkiye'de iş bulamaması bu konuda son örnektir. Bu açıdan yurtdışındaki bilim insanlarımızın, bilimsel çalışmalarını ülkemizde yürütmesi için neler yapılmaktadır?
8. İyi bir iş, iyi bir proje fikri ve bir ürün geliştirmiş olan ya da bilime büyük katkı sağlayan yurttaşlarımızın AR-GE ve seri üretim teşviklerinden yararlanması için önlerindeki bürokrasiyi ortadan kaldırmak ve bilimsel değer ifade eden projelerin hayata geçmesini sağlamak için ne gibi tedbirler alıyorsunuz?
9. Bilim, fen ve teknoloji alanında ilerlemenin de lokomotif olan üniversite-sanayi işbirliğinin yıllardır istenilen seviyeye ulaştırılamamasının öncelikli nedenleri nelerdir; bu sorunun aşılması için yeni araştırma ve iş modelleri üzerinde çalışılıyor mu? Varsa bu çalışmaların içerikleri nedir?